Ч. 150 (11.491). Львів, вівторок 9. липня 1929. [illegible] Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Під Полтавою.

8. VII. 1709 — 8. VII. 1929.

Львів, 8. липня 1929.

Двісті двацять літ тому скінчилася під Полтавою одна сторінка української історії і — розпочалася нова. Двісті двацять літ тому сталася під Полтавою одна з тих подій, які рішають долю міліонів на цілі віки вперед. Це ті події, яких конкретні матеріяльні наслідки безпосередньо на своїй шкурі відчувають сучасне й пізніші покоління народу, але які теж кладуть підвалини під моральне виховання народу. Бій під Полтавою мав жахливі наслідки для України й українського народу. Але бій під Полтавою став теж ідейною напрямною для змагань українського народу, став одним із символів віри українського народу - символом боротьби за волю.

Бій під Полтавою був консеквенцією переяславської умови. Умови з ворогом, згори предиспонованим умову зломити, контрагента свого підійти й перехитрити. Час між 1654 роком та 1709-им був періодом використовування Московщиною усіх крючків нелеґального насильства, придуманих для обмеження прав, загарантованих у Переяславі. Після бою під Полтавою Московщина отримала — так мовити — право до насильства леґального. І тому дата 8. VII. 1709 стала безпосередньою притокою до вписання в історію України таких слідуючих дат, як 1720 (перший царський указ проти українського слова), 1722 (введення малоросійської колеґії), 1764 (скасування гетьманщини), 1775 (зруйнування Січи), 1783 (введення кріпацтва), 1863 (указ Валуєва проти українського друкованого слова), 1876 (повна заборона українського слова), 1914 (перехід усього українства в підпілля). Але бо теж справді: програна під Полтавою була тільки безпосереднім товчком, була формальним арґументом для рос. політики явних і найбільше безглуздих протиукраїнських репресій. Хто в бою під Полтавою бачить сутню і єдину причину пізніших лих, цей не хоче чи є нездібний розуміти льоґіки історичних прав.

Траґедія Полтави була траґедією української політичної думки, яка від віків невольничо обертался в орбіті великодержавницьких інтересів двох сусідів.

Траґедія Полтави довго-довго буде ще предметом наукових дослідів. Бо вона по нинішній день остаточно не розяснена. Величня постать Мазепи все ще окутана серпанком таємности і все ще є предметом захоплення радше літературних романтиків ніж політичних істориків. І тому до нині не знаємо ще певно і докладно: яку ролю у полтавській невдачі відіграло зрадництво власних таки керманичів і полководців, яку — брак національно-громадської свідомости мас і яку — брак зрозуміння суспільних течій, брак тісного та організаційного звязку поміж інтеліґентськими верхами й селянськими низами. Здається — усі три причини нарівні причинилися до заломання великого пориву, дарма, що його керма спочивала в руках людини навіть в історичному масштабі небуденної міри, і що була тоді доґідня міжнародня коньюнктура. Ще раз програла Україна внутрішньою слабістю українців...

Не вдалося Карлові XII. в Іванові Мазепі, хороброму лицареві та товкому дипльоматі, перекроїти карти Европи. Різали вони її — на землях України. Але крім крови, якою зросили полтавський чорнозем — не принесли шведські полки добра українському союзникові: ще одна наука на будуче. Правда, обидва союзники остали в щасті і горю рівні: ні один із них не виріс на нещасті другого. Марна потіха.

Овіяний бій під Полтавою леґендою. До її закріплення чимало причинилися вороги, куваючи зневажливе — на їх думку — слово „мазепинець", забувши, що зневага в устах ворога стає часто великою почестю. Слово „мазепинець" стало почесною назвою бунтаря. Двісті двацять літ минуло від того часу, а слово те все ще для одного народу означає бунт, який є „зрадою" і якого треба присмиряти вогнем і мечем, а другого — бунт, який є національно-політичним імперативом. Не стало Росії бояр. Але великодержавницький заповіт Петра І. живе. І коли тому у нинішній офіціяльній російській інтерпретації Мазепа — це лише провідник шляхти, який діяв проти волі працюючих мас, — то це тільки фраза, що криє ту саму, стару російську великодержавницьку ненависть усього, що подобає на національно-державницький сепаратизм України.

Не вдався порив найбільшого „мазепинця" — гетьмана Івана Мазепи. Не вдався тоді бунт проти Богданового компромісу, якого не треба було заключати. Але траґедія цього бунту не стала доказом, що попередній компроміс був правильний. Навпаки: доказала лише, що аби оминути такої траґедії — не треба заключати компромісу. І що для успіху бунту треба кращої підготовки. Каменя надмогильного Україні під Полтавою не поставлено. Бо боротьба з Росією під Полтавою не закінчилася.

І. К-н.

Французько-американське напруження.

Як відомо, американський уряд домагається від Франції, щоби вона сплатила 1. серпня 400 міліонів долярів свого торговельного довгу. Так само він домагається ратифікації договору в справі воєнних довгів. Правда, комісії фінансова та закордонних справ париського парляменту ухвалили дати урядові повновласть на ратифікацію, одначе ухвалили також застереження, що Франція в ніякому разі не зобовязується платити Америці більше, ніж буде одержувати від Німеччини. Одначе Америка не хоче нічого чути про жадні застереження. Супроти цього становище французького уряду стає дуже критичним. У Вашінґтоні отверто говорять, що уважають Францію за дуже багату країну, її господарське становище блискучим і не допустять до жадних викрутів. Натомісць французька публична опінія починає озлоблюватися проти Америки. Цього року з нагоди свята проголошення незалежности Америки населення Парижа не брало жадної участи в американському святі, а французька преса іронічно зазначила, що хоч Франція свого часу допомогла Америці здобути незалежність, одначе тепер мусить обороняти проти неї свою власну незалежність. Яке озлоблення на Америку панує тепер у Франції, показує стаття газети „Ліберте", яка кінчиться таким остереженням на адресу Америки: „Америка, якій її багатство та сила очевидно вдарили в голову, повинна уважати, щоби не дійшла до нової боротьби за незалежність, яка мабуть почнеться з того, що одного дня в Парижі всі американські товарі полетять в Сену, подібно, як свого часу американська визвольна боротьба почалася тим, що англійські товари полетіли в Гадсон".

За Карпатами.

З приводу зїзду української молоді.

Зїзд української (народницької) молоді, що відбувся в Ужгороді в неділю (7. ц. м.), а про якого висліди подамо звіт у найближчому часі, викликав скаженину в мадяронсько-русофільській пресі. Коли взяти до рук хоч би одно число (з 4. ц. м.) куртякінського „Русск-ого Вѣстник-а", то не знати, чому дивуватися: чи крайньому невіжеству, чи злій волі, чи нікчемности, чи провокації і донощицтву. На 4-ох сторінках маленького свистка поміщено аж пять статейок, звернених проти зїзду, статейок, писаних ніби то ріжними посторонніми людьми, але — як видно зі змісту — фабрикованих у редакції одною рукою.

Зайвим було би цікавитися всіми квітками-думками, що виросли на болотяному ґрунті перехрестних мадярсько-чесько-російських впливів, а все-таки варто зареєструвати самі назви. Отже зустрічаємо там такі статейки, поклики, перестороги і доноси: „Молодымъ учителямъ и русской молодежи во вниманіе", „Украинская ирредента въ Подк. Руси", „Русскимъ Отцамъ и Матерямъ", „Украинская нетерпѣмость", „Съѣздъ русскоѣ молодѣ" или положеніе краеугольнаго камня Украины". А всі ті нікчемности є або редакційні (без підписів), або підписані такими „псевдонімами", як: „Старый", „Станціонный смотритель", „Отецъ гимназисты" то-що.

В першій сентиментально-демагогічній статті перестерігається перед „украйнцями", які — хитрощами, під фірмою народньої, матірньої мови хотять накинути закарпатському населенню „панску мову из Польши", „паньскій волюпюкъ польскій", ввести молодь в блуд та потягнути її „въ народно-національную пропасть". І тому автор радить молодим, щоби вони „защищали свое, родное, русское".

В іншій статейці, сфабрикованій в редакції цього мадяронсько-москвофільського часопису, „Отецъ гимназисты" нарікає, що в деяких середніх школах

„начинаетъ творитися что-то такое, что мнѣ якъ отцу не нравится, не по сердцу и не по души. Мой сынокъ, бывшій до сихъ поръ благимъ, честнымъ, спокойнымъ — теперь такъ доучили его, что меня почти дуракомъ не называетъ. Я ему говорилъ всегда о Руси (бодай так! — Ред.), о русскомъ народѣ, что и мы часть великаго рускаго народа; онъ то слышалъ и принималъ, а теперь якій-то его професоръ набилъ ему въ голову, что мы не русскій народъ, но якій то украинскій, мы не Русь, но Украина и т. д. И якъ вижу, больше знаетъ о Украинѣ, якъ нѣкоторые предметы. То не ладно, то не въ порядку!". А як почув цей „Отецъ гимназисты" про скликання зїзду молоді, то він „ужаснулся", бо це — мовляв — політика.

„И что будетъ изъ дѣтей, если они уже теперь станутъ политикерами, и къ тому еще украинскими? Пропала тогда наука нашихъ дѣтей. Можемъ тогда напитися студеной воды".

Думаємо, що такі нікчемні і вогнем ненависти до свого рідного пройняті „отцы" вже тепер можуть напитися студеної води, а тоді не писалиб вони таких нісенітниць.

Вкінці радить цей „Отецъ" переписувати дітей до мукачівської ґімназії, де панує „русскій духъ", а на зїзд не пускати.

Інші статейки переповнені всякими видумками і явними доносами до чеської влади на „українську ірреденту". В чомуж проявляється „украинское убѣжденіе въ формѣ прямо антидержавной"?

А в тому, що в лютім ц. р. ґімназист IV. кл. береґівської ґімназії Василь Ценара, їдучи залізницею з якимсь вояком, поставив йому питання: „Чи ви хотіли би, аби була Україна геть туда поза Київ?" Коли несвідомий вояк не знав, що відповісти, Ценара додав: „Тоді було би добре, все то геть далеко було би наше. Ми були би панами на своїй землі".

З приводу такої страшної „ірреденти" було слідство між учнями береґівської ґімназії. Все це вказує на українську пропаганду, що поширюється все більше. Як далеко вона зайшла, видно з того, що учні береґівської ґімназії, подаючи свою адресу, пишуть: „Берегово. Підкарпатська Україна". Другий факт не менше страшний. Учні ужгородської учит. семинарії носять гербові значки з тризубом замісць карпатського медведя, себто „гербъ, который принятый украински-

ми діячами для самостійной Украины". Учні тієї семинарії співають пісні про Україну. Ці факти

„ясиѣе солнца говорять, что молодежь, выходящая изъ подъ рукъ украинцевъ и украинофиловъ, пропитана украинской ірредентой".

Тому на спілку з поліційними „Подк. Глясами" апелюється до чеської влади безпосередньо, щоби вона зразу здавила український „сепаратизм" й „ірреденту" серед молоді. Є й посередній апель до чеського громадянства. Розвиток української національної ідеї на Закарпатті йде тими самими шляхами, що в Галичині, спираючись на молоді. А до чого цей рух довів у Галичині, видно з того, що під Зборовом Українські Січові Стрільці боролися проти чеського легіону по російському боці. Як відомо, Січові Стрільці ніколи не були під Зборовом за ввесь час світової війни, отже й не могли боротися проти чеських легіонерів. Навпаки, чеський легіон за часів Центр. Ради був підтримуваний українським урядом. А за часів Зах.-Української Республики українська галицька армія хотіла „заняти и Подк. Русь, но по независимымъ отъ нее причинамъ сдѣлати того не могла".

Можна зрозуміти страх мадяронів і русофілів з того приводу, що вони мають слабку опору в молоді, але не можна зрозуміти тієї скаженини і якогось розперезаного донощицтва. Та все-таки це добрий знак. Видно, що український національний рух пускає глибокі коріння і поширюється серед молодого покоління, коли так скаженіє мадяронсько-русофільська тічня.

У відповідь на всі ті наклепи ужгородська „Свобода" підтримує молодь і взиває до видержаности. Д-р М. Бращайко витає молодь, яка стає під українсько-націон. прапором за свій нарід, за свій край, за честь і свободу свою. Тільки сміливо вперед, не лякаючись ні праці, ні жертв, ні боротьби.

В статейці „Гієни виють" автор („Юнак") коротко розправляється із чорносотенним чесько-русско-мадярським табором, з куртяківцями і духновичівцями, з мадярсько- і чесько-правительственними органами („Уй-Кевлеть", „Уйшаг", „Подк. Гласи"). Кричать вони про українську небезпеку, про державну зраду й інші страхіття. І тому в імени молоді зазначує автор:

„Всякі провокації і погрози нас не налякають. Тож хлопці, тримайтеся і не давайтеся ніким застрашувати! Явіться всі в Ужгороді, де достойно засвідчимо світові, що ми, молодь Підкарпаття, — не орудя в чужих руках, а свідомі сини свого народа".

За океаном.

Вибори в Саскачевані.

З канадійських українських ґазет довідуємося, що вибори послів до сойму в провінції Самоси, що вибори послів до сойму в провінції Саскачеван (Канада), які відбулися 6. червня ц. р., дали поважну силу консерватистам. Вибори відбулися в 61 округах і дали такий вислід: 26 лібералів, 25 консерватистів, 6 незалежних і 4 прогресистів. У двох округах вибори відбудуться пізніше, одначе їх вислід не в силі змінити витвореного становища, в якому ні ліберали, ні консерватисти не мають тепер більшости в соймі. Язичком у вазі будуть проґресісти і незалежні. Досі (від 24 літ) мали керму в провінції Саскачеван ліберали, що в попереднім соймі були заступлені 51 послами (консерватистів було тільки 3). Як випшли при цих виборах кандидати-українці, покищо невідомо. (В Саскачевані українці творять дуже поважний відсоток населення). Вінніпеґський „Український Голос", з якого беремо інформацію про ці вибори, повідомляє, що майже в кожнім окрузі, де живуть українці, вибрано кандидатів ліберальної партії. В окрузі Канора, де кандидувало двох українців, вибрано послом ліберального кандидата Моркіна. Д-р Цимбалістий був щодо числа голосів другим кандидатом, а піддержуваний комуністами Білоус здобув так мало голосів, що втратив навіть свій виборчий депозит.

Зїзд українських учителів Канади.

На 11—12. липня ц. р. заповіджений у Вінніпеґу зїзд українських учителів публичних і рідних шкіл Канади. На зїзді будуть виголошені такі реферати: „Українська література для дітей" (реф. Мих. Кумка), „Відвічальність українського учителя на українських кольоніях" (П. Никифорчук), „Українці в Канада" (проф. В. Біберович), „Освіта дівчат" (М. Мельничук), „Просвітний стан, про який канад. українці можуть і повинні подбати" (М. Русин). Теми двох інших референтів (А. Чорнейка і М. Малковича) не подані. Після дискусії над рефератами і прийняття звідомлення з діяльности старого виділу зїзд вибере новий виділ „Т-ва Українських Учителів Канади". По зїзді відбудеться спільна вечера й забава.

„Провидіння" на культурні цілі.

Українське католицьке асекураційно-допомогове товариство „Провидіння" з осідком у Філядельфії ухвалило виплатити на основі ухвали Гол. Упр. на Сиротинець у Філядельфії 300 дол. на гр.-кат. семинар у Філядельфії 100 дол., на Рідну Школу у Львові 100 дол. і на Т-во „Просвіта" у Львові 100 дол.

Програма діяльности Б. Б.

Дві промови посла полк. В. Славека.

Дня 16. червня ц. р. відбулися у Лодзі збори мужів довіря Безп. Бльоку і голова ББ пос. Славек виголосив тоді „експозе" про напрямні польської політики взагалі та з окрема про конкретні цілі діяльности на найближче майбутнє. Та промова викликала величезний шум з огляду на один її уступ, у якому казалося про „ломання костей" послам та „машинові кріси". Ціла польська преса, а в тому й санаційна, промову промовчала, і лише лодзька „Републіка" і краківський „Курєр" подали про неї коротку звістку — саме з отим сенсаційним войовничим уступом. Потім пос. Славек дав пояснююче інтервю „Ґлосові Правди", однак повний текст тієї голосної промови появився у пресі щойно цими днями. Тому, що заява полк. Славека є єдиною смужкою світла на пляни уряду відносно сойму та деякі краєві справи й на тактику клюбу ББ в осінній сесії, не від речі буде тепер до цієї промови ще повернути, пригадуючи опісля також іншу заповідь посла Славека, з кінця квітня ц. р.

„У праці, яку мається перед собою — казав посол Славек — треба скласти собі черговість проблем по їх важливости. Бо є основні й головні справи, від яких залежать справи дальші, другорядні. Спершу для Польщі найважнішою справою було виграти війну, закріпити державне існування, устійнити кордони. В порівнанні з цим завданням справа внутрішньої організації держави була, хоч і важлива, а проте другорядна. Тому марш. Пілсудський, маючи — мовляв — до розпорядження дуже невеличкий гурт осіб, призначив їх для головного завдання. Отже для розбудови внутрішнього апарату держави не стало йому людей. Цей факт пімстився на пізнішому формуванні відносин у Польщі. До правління дірвалися партійники, або оборонці кляс та верств, і вони почали з державою торгуватися: „як мені держава щось дасть, то і я державі щось дам". У цьому відношенні не було первнів ідейних, не було зрозуміння, що держава є матеріяльним спільним добром для усіх його громадян. Під впливом таких людей укладалися внутрішні відносини в польській державі. Вони надали конституції таку структуру, щоби їх посольські інтереси були якнайбільше загарантовані. Тому конституція дає величезну владу соймові, дає безкарність і безвідповідальність послам, хоч би вони ділали свідомо й виразно на шкоду польської держави. Марш. Пілсудського відсунено від впливу на державу. Одні його поборювали, другі, за виїмком кількох одиниць, за него не боролися. Не було ради, треба було вжити ості[...]

МИКОЛА ПАНЬЧУК.

З Косова до Підлютого.

В суботу 4. серпня м. р. перед 12. годиною прибули ми автом з Коломиї до Косова. Нас було трьох: я, Осип Іванович та Степан Степанович. Наша ціль була верхами перейти з Жабя до Підлютого. До Жабя-міста мали ми з Косова їхати автом, але авта того дня не було і ми рішили йти пішки.

В Косові задержалися одну годину. Пили гуслянку, квасну, наче оцет, по словам моїх товаришів знамениту ң смачну. Опісля одержали від старосства на червоному папері дозволення на право перебування в надграничній полосі. Крім цього я сам мав у Косові цікаву пригоду. Я стрінув одного земляка з Великої України й одну землячку, що працює в одній українській установі у Львові. Вони були веселі й живо розмовляли по-російськи, як за давніх „добрих" царських часів.

В год. 13. закидаємо на плечі наплечники й вирушаємо. Який кільометер або й два йдемо рівно. Пізніше починаю щораз більше відчувати свій тягар на плечах, ґурти наплечника щораз більше вїдаються в тіло, руки омлівають, на ногах чую болючі міхурі. Сонце пече і я цілий купаюся в поті. Вкінці цілі ноги омлівають і я не йду, а шкандибаю. Раджу скупатися в річці, що манить нас шумом холодних филь, але мої товариші не хотять „марнувати" часу. Мовчу й покірно підбігаю. Нарешті по першій годині ходу відпочиваємо в селі Городі. На відпочинок визначив наш провідник Степан Степанович всього 10 хвилин. Чимскорше розпитуємо за квасним молоком. Пю три великі склянки одним духом, щоби вгасити пекольну спрагу, Осип Іванович пє дві, а Степан Степанович рішається на таку філістерську марнотратність аж по довшому ваганні. Наш відпочинок продовжився значно поза 10 мінут. Нерадо закидаю свій наплечник. Ще набиваю люльку, закурюю й рушаємо. Минаємо Соколівку. В Яворові пємо на ґанку придорожньої коршми цілу масу квасного молока, справді дуже доброго. За Яворовом на 21-ім кільометрі відпочинок. Товариші простягаються вигідно на муріжку, а я опускаюся до потока, щоби охолодити водою спітніле обличчя. Пів години минуло і ми йдемо дальше. Дорога йде під гору на „Буковець". Вечоріє, а перед нами 12 км. дороги. Стрічаємо гуцула. Каже, що на Буківці в „покуративі" (кооперативі) можна заночувати. Добрий ґазда відразу відгадав, чого нам треба. Але Степан Степанович ще не рішився. Аж як став накрапати дрібний дощик постановляє ночувати в „покуративі".

Східцями підходимо до гарної гуцульської хати. Ґазда каже, що можемо ночувати на стриху на сіні, чого нам тільки й треба. Варимо чай в „покуративі", юрба леґінів, менших і більших, приглядається нам. Розмовляємо із земляком з Великої України, що провадить крамницю. Йому гуцули дуже подобалися. Випивши склянку чаю, заходиму до кухні нашого хазяїна. Нас запрошують до світлиці, деб ми свобідніше повечеряли. Скоро переносимо річи. По год. 21 вилазять мої товариші на стрих, а я остаюся ще на долі оглядати „літній вечір у горах". Небо випогодилося й показалися золоті зорі. Темні хребти гір підпирають небозвід, недостає шуму ґірської ріки, бо її тут немає. Доріжкою, що веде на подвіря, два леґіні несуть оберемок дощок, підходять і скидають тягар. Мені пояснюють, що це заклад. Один леґінь зніс оберемок з тринацяти дощок, довгих на яких шість метрів, широких на 30 цм., а грубих на 3 цм., з подвіря на діл, а що не міг вернути під горбок, програв... кварту горілки.

Коли я виліз до нашої „спальні", мої товариші ще не спали. На моїм місці лежав великий вовняний коц хазяїна, „яким ще ніхто не накривався". Лягаю, але, не зважаючи на велику втому, не можу заснути. До того в хаті нашого ґазди починається рух. Це мабуть почали пити програну кварту монополки. Чути розмову, переплітану монотонним співом. Аж над ранком в хаті все затихло, але тепер не дає нам спати Степан Степанович, сповіщуючи, що пора вставати. Користаючи з того, що мої товариші скоріше повставали, кладуся на мягкий хазяйський коц і засипляю. За пів години Ст. Ст. завважує мою неприсутність і стягає мене з постелі.

Після сніданку вирушили ми в дальшу дорогу. В Криворівні вступаємо до „покуративи".

В цім домі жив колись Іван Франко. Хазяїн пригадує собі добре нашого письменника й угощує нас водою із джерела, з котрого пив колись Франко.

Побіч хати бачимо високий на який лікоть камяний стовп, подібний до нагробників на жидівських кладовищах. На стовпі напис: Іванови Франкови. Це головна частина памятника (фіґури) І. Франка в Криворівні. „Фіґуру" цю знищив минулого року Черемош і зробив добре, бо Іван Франко вартний кращого й триваліщого памятника навіть у Криворівні.

В год. 12. доходимо до Жабя-міста. Якийсь панок, побачивши нас з вікна придорожньої хати, прилип до долу: мабуть страшно мусіли ми виглядати.

В Жабю-місті спочивали ми цілі 3 години. За той час я тричі викупався в Черемоші. Купіль була чудова.

Над вечір дотяглися ми до Жабя-Ільці. Підходимо до гарної віллі, що стоїть на півострові між двома річками. Тут повно смерек, овочевих дерев та пахучих квітів. На березі Ільці „чурало" зі студеною водою. Вигідні кімнати й дивно чистою постілю можуть вдоволити й найвибагливішого. Одним словом — тут чудово. Та проте Степан Степанович будить нас найближчого ранку, як на Буківці, в 5. годині. Збираємося в дорогу, а я нишком поглядаю на небо, чи не надходить яка чорна хмара й не задержить нас тут бодай одну днину. Але ні! На небі погода і ми з 7. год. вже в дорозі.

Наша найближча ціль — Шпиці й Говерля. Поки-що підносимося по стрімкій стежці на гору Кострич. Іти дуже тяжко. Врешті минула одна година. Сідаємо на заслужений спочинок і харчуємо. Після того ще якої пів години дороги під гору і виходимо на верх Кострича. Кажу товаришам, що ми перейшли найтяжчу дорогу. Товариші перечать, але опісля показалося, що я казав правду. Відтепер плай то опускається загідно в діл то лагідно йде вгору. Йти добре, наплечники диввим дивом не докучають і ми обидва з Осип Іванович — вдоволені, що не наняли собі коня. Міхурі на ногах, слава Богу, гоять[...] від вазеліни. Стрічаємо по дорозі колибу і вступаємо до неї. Хазяї вгощують нас бундзом і жентицею. Осип Іванович захоплений одним і другим. Мені подобається бунда, але жентиця[...]

точного засобу задля відібрання партіям влади — силою.

Тепер приходить на денний порядок чергова найважніша проблема. Є нею упорядкування устрою і конституції Польщі. Парлямент повинен бути лише регулятором і гамульцем для індивідуальної волі правлячої одиниці, але не може переймати на себе компетенцій влади. Це довело би до пословиці про шість куховарок. В останньому соймі було таке угрупування клюбів, що національні меншини й комуністи були язичком при вазі. Вони то рішали спори поміж польськими групами. „Як спробу лікування тієї недуги сойму, ми повзяли думку створити Безп. Бльок співпраці з урядом, щоби суперечні тенденції і суперечні інтереси узгіднювати шляхом внутрішнього порозуміння між собою, а не покликувати на суперарбітрів комуністів і комунізуючих представників національної меншости..."

Кажучи дальше про ріжні інші „хороби" сойму та взагалі парляментаризму, пос. Славек вказує на складну проблему, якою є мале політичне виховання громадянина. Тому, мовляв, треба його виховувати, знайомити ступнево, починаючи від нижчих комірок, якими є самоврядчі організації. Далі, зі справою устрою вяжеться близько система організування громадян у такі чи інші політичні чи суспільні організації... Кожний громадянин, що до якоїсь організації належить, повинен щось робити, повинен звязувати якусь свою щоденну справу з тією організацією. Як, напр., пос. Славек називає рільничі справи, м. і. істнування передтим двох польських хліборобських організацій, „Центральне Т-во Рольніче" і „Центральни Звйонзек Кулек Рольнічих". Кожна з тих організацій були доменами інших політичних партій; щойно ББ довело ці організації до аполітичної злуки. Іншою важною проблемою є робітнича справа. Тут пос. Славек виступає надзвичайно гостро проти ППС, називає по імени послів Лібермана, Діяманда і Жулавського, і обвинувачує їх просто у протидержавній роботі. „Треба тим людям одібрати організаційні осередки, на яких сидять. Добрі посадки в Касах Хорих мусять тепер скінчитися". Наприкінці своєї промови вертає пос. Славек знову до справи зміни конституції. Признає, що ББ має у соймі 1/3 голосів, а 2/3 це опозиція („суцільний бльок партій, які боронять інтересів пп. послів"). „Ми хотіли би довести до ухвалення нової конституції без приноровлювання насильств та державних замахів. Ми хотіли би, щоби натиск громадянства на послів був рішучий і сильний. Часами здоровіше поломати кости одному послові, ніж доводити до конечности вжити машинових крісів. Конституція буде змінена. Авторитет маршалка Пілсудського дозволив би навіть на переворотові експерименти, але ми не маємо права ждати і полишати конституцію такою, якою вона є. Хочемо перевороту оминути, отже громадянство мусить зробити відповідний натиск на пп. послів".

З повищого виходить, що найближча робота уряду (ББ) буде призначена викликанню „натиску громадянства на послів" у тому напрямку, щоби в осені соймова опозиція під отим громадським натиском ухвалила проект конституції ББ. Однак як цей „натиск" буде витворюватися і як він має проявлятися (ломання послам костей?) — цього голова ББ не каже. І це нікому не відомо. Шукаючи за найбільш імовірною та льогічною інтерпретацією цих його слів, частина польської преси гадає, що цей „натиск громадянства" має виявитися — підчас найбл. виборів і що нові вибори до сойму, розписані в найбл. часі (пізною осінню), мають бути тим засобом, який дозволить оминути державного замаху й дозволить масам — вибрати потрібних для зміни конституції (в бажаному для уряду напрямку) щонайменше 296 послів з лісти ББ!

Ахіллевою пятою цієї заяви посла Славека є свого рода „прецеденс", який каже не брати аж занадто поважно його заяв. Бо ось 24. квітня ц. р., на зборах Клюбу ББ., посол Славек теж виголосив програму-промову з напрямними діяльности на найближчі два місяці: травень і червень. У тій промові стверджувалося, що партії оборонилися від розламів і розбити їх нам не вдалося. Длятого мусимо з якнайбільшою енергією вести погоню і мусимо покінчити з партійництвом... Протягом цих двох місяців, травня і червня, партійництво мусить розвалитися. Мусимо поставити проблему конституції. Конституція мусить бути змінена..."

Тимчасом травень і червень минули, а не бачимо зовсім, аби партійництво в Польщі було розбите. Нема теж ані сліду спопуляризування серед польського громадянства справи зміни конституції. Навпаки, у звязку з поступом економічної крізи, яка вдарила безпосередньо по промислі й торговлі та спавперизувала до краю середній стан, і в звязку з катастрофальною знижкою цін збіжа — і для міста і для села справа зміни конституції є нині де-де дальша й чужіша, ніж була нею колинебудь!

Америка таки будує военні кораблі.

Приязні розмови про морські роззброєння між Мекдональдом та ґенералом Дозом в Льондоні тягнуться далі. Ґазети пишуть повні захоплення статті про близьке порозуміння між Анґлією та Злученими Державами, про недалеку конференцію в справі морських роззброєнь. А тим часом минулого тижня морське міністерство в Вашінґтоні дало поручення розпочати будову двох нових кружляків, а тепер дало поручення будувати ще решту — 13. Таким чином Злучені Держави виконують свою фльотову програму. В урядових американських кругах вказують на те, що будова нових 15 великих кружляків ще не дає Америці парітету щодо сили її фльоти в порівнанні з Анґлією. Таксамо переговори між Мекдональдом та ґенералом Дозом ще не вступили в фазу якихнебудь конкретних пропозицій. Це не перешкодило одначе ґенералові Дозові з нагоди свята американської незалежности виголосити в Льондоні промову, в якій він урочисто зазначив, що анґлійський і американський народи між усіма іншими народами хотять замісць насильства завести сталу приязнь і дадуть цілому світові приклад далеко йдучих морських роззброєнь.

В Ромунії.

Бюджетний недобір.

Бюджетний недобір старається правительство всіми способами усунути. Державні видатки в матеріялах, себто на всякі будови, направи і т. д., зменшить правительство й позвільнює зі служби богато урядовців. Правительство відкличе зза границі богато урядовців. Цим зменшиться видатки на яких 2 міліярди левів. Опріч того правительство вназрендує дальше нафтові джерела, з чого матиме доходу 1 міліярд. Разом осягне правительство поліпшення державного бюджету на 3 міліярди левів.

Нова ромунська партія.

Нова ромунська партія основується тепер у Букарешті. Вона матиме назву „Влад Тепес" у честь молдавського воєводи Влада Напалича, котрий відзначився дикою жорстокістю і сотки тисяч своїх горожан саджав на палі. Кого це нова ромунська партія хоче саджати на палі, про це ще може довідаємося завчасу. Не сумнівається мабуть ніхто, що богато ромунських патріотів заслугують на таку середньовічну смерть за їх середньовічні способи кермування державними справами. Ясно, що для спасення Ромунії не доставало ще цієї нової партії. На чолі нової партії стоять: Ґріґоре Філіпеску, Еміл Отвлеску, Константин Стурдза, Александру Перігіну й інші. Ну, аж ця партія вирятує Ромунію! Побачимо!

(Рідний Край.)

Тайна Супражського монастиря.

Тихо, спокійно, без усякого шуму, втратили українці одну із найстарших українських культурних памяток — Супражський монастир, у білостоцькому повіті на Городненщині. Заснований він був у 1498 р., православним богатирем Олександром Хоткевичем. В XVII. ст. була там друкарня, яка випустила чимало українських книжок; проіснувала вона до кінця XVIII. ст. У XVII-ому ст. монастир перейшов на гр.-католицьку унію. Після поділу Польщі повернув на православя і був православним аж до війни. Підчас війни всі монахи відтіль повтікали. Коли военна завірюха втишилася, вони хотіли туди вернути, але їм не дали на це дозволу. Бо розпочалися заходи дістати монастир для римо-католиків. Розпочалася довга тяганина, затяжне листування і переговори. Докладно: коли, як і з ким, не невідомо. Очевидно, брали в цих переговорах участь владики православної і польської церков та міністерство віроісповідань. І відомо лише, що саме недавно гродненський православний епископ Олексій Громадський, нібн-українець, остаточно погодився монастир віддати. Кажуть, що православна церква отримала якісь „рекомпензати", але невідомо, які. В монастирі було колись дуже богато цінних українських памяток, стародруків і образів. Що з ними сталося та станеться, це теж тайна. Ключі до монастиря уже віддано.

Ще про незвичайний визиск

українських рільних робітників польським дідичем в Стшельцах.

З Краєвої Народньої Канцелярії УНДО. одержали ми друге звідомлення про нечуваний визиск українських робітників польським дідичем зі Стшелец к. Кутна, варшавського воєвідства, — слідуючого змісту:

З доручення Головного Секретаріяту поїхав дня 29. червня ц. р. посол Володимир Кохан до маєтку Стшельци, щоби на місці провірити умовини праці і життя занятих там рільних робітників українців. Заряд фільварку в особах Болеслава Пасінського і Отта Венда стрінув очевидно, посла Кохана неохоче. Однак люди, довідавшися про приїзд українського посла, буквально за кілька хвилин великою юрмою поверх сотні людей зійшлися до нього. Посол Кохан ствердив слідуюче: робітники-українці походять з любачівського повіту, з громад: Дахнів, Німстів, Руда, Жуків, Новеселo, Залуж, Чесанів, Улазів, Олешиці, Фрайфельд і Горaєць. Звербував їх (згідно з тим, що подала була вже преса) мешканець Улазова Перегальський занятий на фільварку Стшельце вже здавна. Очевидно, що доконував він цього вербунку з припоручення управи фільварку, та в імені цьогож заряду предкладав іти на роботу і подав умовини плати, яка, як зізнали робітники, окрім подрібно виказаних предметів харчу, мила і т. п., говорили про готівкову платню 2.50 зол. для парубків і 2.10 зол. для дівчат денно. Ця умова була обома сторонами принята на двірці в Олешицях, де Перегальський відчитав її в присутности всіх зібраних. Алеж цю умову управа фільварку негайно по приїзді робітників на місце зломила, бо на превелике здивування прибувших, управитель заявив, що буде платити парубкам по 1.60 зол., а дівчатам по 1.40 зол. денно. Це викликало обурення серед робітників, які, не маючи змоги повернути до дому, зареагували в той спосіб, що два дні не вийшли зовсім на роботу. Заряд почав ломати страйк голодом і коли люди не діставали довший час ніякої їди, поневолі мусіли стати на роботу. Це сталося 16. травня ц. р. і від тогож дня працюють, хоча по сьогоднішній день справа платні є спірною. Робота тріває там від год. 5.30 рано до години 8.30 вечером, значить — 15 годин денно! Обіцювана їм двогодинна обідова перерва ніколи не дотримується. Після оповідання робітників мається враження, що управа фільварку просто в страшний спосіб використовує сили кожнього робітника. Перш усього, щодо самої праці, то не має вона характеру дніївки (як подавала умова) але приноровлюється характер акордовий, який одначе в правдивім розумінні того слова не має нічого спільного з акордовою працею. В Стшельцах наставники після свойого „відзімісе" вимірюють щоденно для кожного робітника зокрема працю і він мусить її виконати, хочби вона переходила його сили. Для фізично слабших нема обідової пори — нема найменшого відпочинку. Таких затримується при праці на полі до того часу, хочби в ніч, доки вони назначеної роботи не викінчать. А як поводяться з нашими робітниками доказом цього, що тільки один з наставників Мархвай побив дотепер: Анну Гордій, Анну Головку, Катерину Федь, Пелагію Лапку, Анну Осятинську, Анну Стець, Катерину Головату, Катерину Ошпанську, Параньку Саракуп, Марію Скань, Анну і Марію Кінко, Параньку Біль, Марію Замроз, Параню Скибіцьку, Катерину Скань, Марію Левкович і Іванну Кудиох, зва-

---

жає немило сумнівною чистотою й своєрідним овечим запахом. Відходимо. Хазяї не принимають від нас грошей, вдоволяючися папіросками. Йдемо на полонину Марішеську й любуємося прекрасними краєвидами. Зразу наш плай веться понад стрімкими склонами полонин, опісля входимо в ліс. Лісом ідемо довго. Аж по 17. год. приходимо до першої колиби на Марішеській. Степан Степанович вступає до колиби прохати нічлігу. У нього при боці великий ніж в піхві. Нам відмовляють захисту. Йдемо шукати другої колиби. Міжтим гори покриваються мрякою і дощ, що покроплював нас уже по дорозі сюди, змагається. В таку пору і то під ніч іти неможливо й Степан Степанович рішає тут ночувати. Невеличке піддаша під великою ялицею вибираємо на нашу оселю. Степан Степанович забезпечує його від дощу гильками, опісля розпалює ватру й варить чай. Після вечері долівку нашої оселі вистелюємо скупо гильками й рішаємо, що перший має спати Степан Степанович, а я з Осипом Івановичем будемо берегти ватри й глядіти, щоби негайно не загостив до нас лютий звір або яка нечиста сила. Степан Степанович лиг і скоро втишився, наче заснув, а ми сповняємо службу, часто покурюючи й рідко обмінюючися словами. Ще по дорозі до нашої оселі довідалися ми, що попередньої ночі медвідь викрав з недалекої кошари вівцю. Може й тепер — думаю собі лютий звір підглядає нас та продумує над нашою загибіллю. Доходить 24. година. Раптом нахиляється до мене Осип Іванович і шепче: „Товаришу, хтось іде". Відповідаю, що нічого підозрілого не бачу, ні не чую. За хвилю з ватри вириваєтья сильний гук, наче якийсь вистріл і розжарене вугілля летить на нас. Здріґаємося всі, але скоро вспокоюємося, побачивши, що гук походив з грубої колоди, яка горіла на ватрі. Степан Степанович сідає коло ватри. Лягаю, але не можу заснути: на голову дме вітер і кидає каплями дощу, крізь діраве піддаша капає дощівка, знід спсду докучає вогкий холод, від ватри заступають мене товариші. Протягом години трачу тепло, яке мав раніш і, дрожачи зі студени, встаю, щоб огрітися при ватрі. Після мене кладеться Осип Іванович. Так діждалися ми 3. години.

(Продовження буде).

чить аж 18 людей! Щодо словесних зневаг, то вичерпується ними вповні пребогата в тім напрямі мазурська мова. Мешканеві умовини препогані. Частина робітників мешкає в хлівах, де передтим стояли свині. Щодо харчу, який зпочатку був неможливий, ледви в останніх днях дещо поправився. Нездібних до праці не відпускається до дому, як Анну Жук, що перебула довший час в шпиталі, і Марію Кіпко. Викрут управи, що Перегальський не мав права пропонувати по 2.50 зол. і 2.10 зол. не видержує критики, як також другий викрут, що управа буцімто прийшла робітникам з добавкою віктуалів понад норму, а тимсамим має право відтягати платню, яку пропонував Перегальський і т. і.

Посол Володимир Кохан, провіривши докладно фактичний стан справи на місці, в рішучий спосіб запротестував перед управою фільварку за нечувані тепер нікуди в цивілізованому світі методи поведінки з робітниками і впевнив робітників, що Українська Репрезентація в найближчих днях поробить всі можливі заходи перед компетентними чинниками, щоби українські рільні робітники зі Стшельц отримали належну і повну винагороду та сатисфакцію за важкі переживання в польських дідичівських лабетах.

НОВИНКИ

— Заняття „Діла". Львівське Староство Ґродське заняло нам „Діло" ч. 148 за першу замітку в рубриці „З організаційного руху" (допис з Брідщини). Це 16-та з черги конфіската нашого органу в цьому році.

— Право прилюдности для приватних жіночих семинарій. Міністерство освіти признало право прилюдности (неповне) таким приватним жіночим учит. семинаріям: жіночій семинарії ім. св. Йосафата у Львові, жін. семинарії Рідної Школи в Самборі, жін. семинарії СС. Василіянок у Станиславові, жін. семинарії Рідної Школи в Коломиї і жін. семинарії Рідної Школи в Стрию. Польських прив. жін. семинарій у Сх. Галичині наділено правом прилюдности разом 19. Не дістали права прилюдности: жін. семинарія СС. Василіянок у Дрогобичі і жін. семинарія Рідної Школи у Львові, позатим 6 семинарій польських.

— Радіостація у Львові. „Ґазета Поранна" повідомляє, що з ініціятиви львівського Польського Політехнічного Т-ва дістане Львів в найкоротшім часі власну надавчу радіостацію. Таким чином у Польщі буде 6 надавчих радіостацій (Варшава, Краків, Познань, Катовиці, Вильно, Львів).

— Підвишка залізничих оплат. На засіданні ради міністрів у Варшаві запала ухвала в справі заведення в життя підвишки залізничої тарифи згідно з предложенням бюра залізничих тариф при мін-стві комунікації. Як зачувати, предложену тарифовим бюром підвишку для вугля зредукували до 50 проц., для дерева (при сухопутнім експорті) до 40 проц. На інші артикули принято тарифу згідно з предложенням бюра зал. тариф. Загалом здогадуються, що нова залізнича тарифа піднесе дотеперішні тарифові ставки на 20 проц., а це дасть у сумі 140—150 міл. зол. більше у передбачуваних впливах із залізничих оплат.

— Цукроварі стараються про підвишку цін цукру. Від довшого часу йдуть переговори між представниками союзу цукроварень і урядом. Цукроварі домагаються 20 проц. підвишки цін цукру від хвилі нової цукрової кампанії (себто від 1. жовтня ц. р.).

—За приналежність до Мопру. В дні 2. липня ц. р. відбулася перед Найвищим Судом у Варшаві касаційна розправа п-і Дори Полянської, жінки д-ра Полянського, лікаря у Володимирі Волинськім. Її засудив був окружний карний суд у Володимирі Волинськім на чотири роки тюрми за приналежність до Мопру, а апеляційний суд у Люблині затвердив цей присуд. По розправі Найвищий Суд ухилив цей присуд і тепер відбудеться в цій справі нова розправа перед володимирським судом.

— Стріляють до селян. У вівторок, 2. липня ц. р., двірський гаєвий з Пятничан, бобрецького повіту, стріляв до селянина Максима Василика зі Серник і тяжко його зранив. Василика перевезено в грізному стані до шпиталю в Бібрці. Причиною трагічної події було те, що Василик хотів відобрати свою корову, яку заняв цей гаєвий з двірського пасовиська.

— Вбиті громом. В Саджаві, пов. Богородчани, сховалися під дерево в часі бурі дві селянки: Катерина Олексин і Стефанія Сороканюк. Обі вони згинули від грому, що вдарив у дерево.

— Хмаролім у Польщі і над середущою Европою. Над Польщею перейшла в мин. пятницю буря і заподіяла великі шкоди. Над Варшавою лютувала буря ок. 40 хвиль. Наслідком ушкодження телефонічних проводів перервана комунікація з Пултуськом, Гройцем, Лодзею, Радомом, Катовицями та Краковом, а також із Берліном, Парижем, Віднем і Данціґом. Ще більші шкоди заподіяла буря в телеграфічній комунікації. Богато поїздів наслідком бурі припізнилося. Поїзди задержано по дорозі наслідком небезпеки катастрофи, бо підчас бурі була така пітьма, що машиністи не бачили сигналів. Біля Ліди було кілька пожеж наслідком громів. — Богато місцевостей в середущій Европі навістили бурі з градом і зливою. Найбільше дався в знаки буревій наддунайським околицям Баварії. Буревій перейшов півд. Німеччину в півд.-сх. напрямку та займив також Лужиці й часть Шлеська. В Лужицях у полудне було темно наче в ночі. Вихор дув так сильно, що часом заглушував громи. В околиці Нірнбергу град убив кільканацятьох селян. Одна жінка згинула від удару граду величини пястука. Інша жінка згинула, придавлена падаючим деревом. Біля Бертесгадену вибухла пожежа та перекинулася на доокола лічні ліси. Поїзди не могли їхати проти бурі, їх задержували серед поля. Буря заскочила кораблі на озерах. На Бертесґаденськім озері згинули 4 прогулькові. В Шенебеку грім ударив у проводи електрівні та спричинив вибух трьох басейнів нафти. Наслідком перервання електричних проводів Шенебек і сусідні місцевости, що користуються тою самою електрівнею, потонули в пітьмі. В околиці Нірнбергу злива знищила великі лани збіжа. По дорозі до Ліндав два молоді робітники, придавлені переверненим телеграфічним стовпом, згинули на місці. На озері Кеніґзе затонуло човно, яким плив батько з малою донечкою. В околиці Лігніц повітряна труба підняла в гору кількох людей, а потім кинула ними об землю з великою силою. На шляху Берлін-Мюнхен вітер вкинув до середини поїзду сто шиб; 35 подорожніх було ранених. У містечку Шальдіні біля Пассав знищені почасти всі доми, майже кожний не має кріві. В Плятінгу на базарі вихор розніс кільканацять возів із сіном у промірі кількох кільометрів від міста. — Курацийну місцевість Весляв біля Відня навісила буря з хмароломом. Курацийна палата та кілька інших домів стоять під водою. Дорога ушкоджена місцями на 60 цм. глибоко. Пожежна сторожа ратувала мешканців. У Зальцбурзі та Лінці лютував сильний буревій, жертвою якого впало 4 людей. Матеріяльні шкоди великі. — У Франції лютували нагальні бурі в околицях Шароле та Лімузі. Згинуло трьох людей. Вихор виривав дерева з корінням. Засіви дуже поніщені.

— Велика буря у Відні. Читаємо у віденських газетах: Минулої пятниці вечером перелетіла над Віднем буря, яка тревала лише чверть години, але була така сильна, що поломила й повиривала з корінням дерева на вулицях і наробила дуже багато шкоди. Одно дерево, як вітер вирвав у „Тюркеншанцпарку", впало на одну жінку й переломило їй потилицю. З багатьох дахів буря позривала дахи й побила тисячі шиб у вікнах.

— В справі шовківництва. Філія „Сільського Господаря" в Самборі подає до відома, що дня 12. ц. м. (св. Петра і Павла) відбудеться після богослуження святочне закінчення шовківничого курсу в селі Глубока, получене з викладом. Хто з наших людей хотів би ближче запізнатися з цею галузею промислу, нехай приїде на цей день до Глубокої, стація в місці, на лінії Хирів-Самбір. Зі стації Глубока до годівлі 1 км. дороги. Хто з поблизьких повітів має бодай одно морвове дерево, може приїхати до Самбора до проф. Филипчака, котрий веде в своїм домі при вулиці Огородовій ч. 15. другу шовківничу стацію; там дістане даром готові маленькі гусениці, які може забрати додому й кінчити годівлю. Досвідна стація в Самборі закінчить свою годівельну працю по 20. липня. — **Іван Филипчак.**

— Фонд українських воєнних вдів і сиріт. У вівторок 9-го ц. м. в 5-ій год. попол. відбудеться в помешканні „Достави", вул. Домініканська 11., **нарада** Фонду українських воєнних вдів і сиріт. 61 1-2

Свято Евхаристії.

Рано торж. Богосл. в Преображ. церкві, потім похід процесій з усіх церков на Ринок, 4 прибрані престоли, маса вірних і прапорів, богато священиків під проводом о. мітрата Балюка, поважне число інтеліґенції, Маріянські браштва, молодь, хори богословів і п. Купчинського. Порядок добрий, погода сприяла.

Інтервю марш. Дашинського.

„Дзєннік Позанньскі" користаючи з побуту марш. Дашинського в Познані (який приїхав із деякими послами на виставу) постарався про інтервю. Марш. Дашинський сказав м. і.: Співпраця уряду зі соймом залежить від уряду. Колиб президент скликав сойм, то сойм поважно трактуватиме уряд. предложення. Самособою, що метод предкладання законів не вільно заосмотрювати згори у ворожі для сойму коментарі. Сойм не може забратися до праці, коли йому дають недбалі предложення, як напр. останнє предложення б. мін. скарбу. Можна глядіти на здатність до праці чотиристакількадесятьох послів із довірям або скептицизмом, але треба соймові дати змогу виявити здібности до праці. Соймові та народові накинули важну справу зміни конституції. Чи є де така країна на світі, в якій таку справу казали би парляментові полагодити під загрозою розвязання його та вживаючи огидливого поняття парляменту. Якже сойм має заниматися справою зміни конституції, коли вже після І. читання погрожують послам репресіями. Все таки марш. Дашинський не тратить надії, що в Польщі буде ще уряд, який це зрозуміє та працюватиме з нар. представництвом і на цьому зрозумінні опре свої політ. змагання, які в соймі найдуть більшість.

——o——

Польська афера в Парижі.

Б. мін. достойник старався про закордонну позичку.

Варшавський „Курер Поранни" повідомляє, що бувш. директор департаменту одного з польських міністерських урядів, увільнений недавно зі служби, подався за повновласника польського уряду в Парижі та старався роздобути позичку, міліон фунтів штерлінґів, для польського уряду на залізн. інвестиції. Про це довідалося польське посольство в Парижі, звернулось до польського мін-ства закорд. справ за вияснениями та за справдженням повновластей, якими леґітимувався цей „заступник". Мін-ство закорд. справ звернулося за поясненнями до мін-ства залізниць, а це відповіло, що нікому не давало ніяких повновластей. Що дальше, невідомо.

——o——

Ваґони, гнані вітром, спричинили зал. катастрофу.

Біля Влоцлавка поїзд, що виїхав із ст. Камінна, на 65 км. стрінувся з двома ваґонами, які гнав сильний вихор. Заки машиніст здержав поїзд оба ваґони впали на тов. поїзд. Льокомотива і 19 ваґонів вискочили зі шин і злетіли з високого насипу у яругу. Були тяжко ранені: машиніст, його помічник і керманич поїзду, а легше ранені 4 кондуктори. Всіх їх відвезли до шпиталю, а зал. рух на цьому шляху здержали.

——o——

Буревій в ЧСР.

Чехію та Моравію навістила катастрофальна буря. Залізничий рух, телеґр. і телеф. комунікація почасти внеможливлені, стовпи поперевертані, дроти позривані. Вітер зірвав дах із ваґону поїзду підчас руху, а поїзд перевернув. В ок. Пардубиць згинуло 7 людей, з цих 2 поражені електричною струєю із скинених на землю дротів, одну особу придавила кріваля. В богатьох місцевостях вітер позривав крівлі домів. Богато домів зовсім розвалені.

——o——

Лігові мистецтва.

Львів. Леґія—Чорні 3:1 (1:0).
Варшава. Поґонь—Польонія 6:1 (4:0).
Краків. Краковія—Туристи 2:1 (1:1).
Катовиці. Варшавянка—Рух 4:0 (1:0).

Окружні мистецтва.

Львів. Лехія—Україна 1:1 (0:0).
Ряшів. Польонія—Ресовія 2:1 (0:1).
Золочів. Поґонь І. Б.—Яніна 4:2 (3:0).
Стрий. Поґонь (Стрий)—Чорні І. Б. 12:2 (7:0).

Міжнародні змагання.

Станиславів. Ревера—Гакоаг 2:2 (1:0).
Краків. Краків— Будапешт 7:2 (2:2).
Лодзь. Гакоаг (Відень)—ЛКС 2:1 (1:0).
Познань. Уйпешті— Варта 6:4 (2:2) і 4:0 (1:0).

——o——

Зі спортового життя.

Україна-Лехія 1 : 1 (0 : 0).

Змагання за мистецтво А-кляси між цими дружинами закінчилися ремісовим вислідом, хоч Україна мала рішучу перевагу і віддала безліч стрілів до воріт Лехії. Здобуття одного пункту завдячує Лехія судді п. Зеемановi, що подиктував не зовсім слушно карного проти України за мниме офовлювання Крука на карному полі, а крім того виключив з гриша ще в першій половині змагань найкращого стрільця України Кобаря — зовсім без поважної причини. Ґоля для України стрілив дуже ефектовно майже з половини гриша Лисик. Ширше про ці цікаві змагання завтра.

З листів до Редакції.

Справа фондації ім. Бучацького.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Є річчю щонайменше сумнівною, чи редакція має обовязок містити нижченаведені листи п. К. Коберського й А. Крушельницького, і то так з оглядів правно-формальних як і маритормальних

Колиж всетаки ці листи містимо і то без ніяких змін, то робимо це з двох причин: щоби в них ш. читачі найшли ще один приклад, яких далеких і натяганих аргументів уживає дехто у боротьбі, яка по суті бє по „Рідній Школі“, та щоби не давати нікому можности закидати нам, що ми ховаємо справу, ніби лякаючися її висвітлення. Однак друкуючи лист пп. К. Коберського й А. Крушельницького, даємо теж слово д-рові О. Макарушці. Заявляємо теж, що на далі справою фондації Бучацького не будемо займатися, аж поки не вислозиться про неї вдруге покликана до цього комісія.

I.

До Хвальної Редакції часопису „ДІЛО“ у Львові.

З огляду на те, що в „Ділі“ ч. 142 в листі п. д-ра О. Макарушки піднесено в загальній формі ряд закидів проти осіб, що порушили на Загальному Зїзді „Рідної Школи“ справу фондації ім. бл. п. Бучацького, а між тими особами був і я, прошу помістити в „Ділі“ на тім-же місці і такими-ж черенками слідуюче спростування неправдивих даних, що творять зміст статті д-р Остапа Макарушки під заголовком: „Пояснення одної містерії“ в інтересі „Рідної Школи“.

1. Не є правдою, що з приводу загирення фондації ім. бл. п. Бучацького „роблять тільки шуму люди злої волі“, зате є правдою, що цю справу на зїзді Рідної Школи дня 20. травня ц. року виднигнув знову ряд громадян, делегатів Кружків Рідної Школи, людей доброї волі, ці громадяни підписали запит до зїзду, де крім інших ненормальностей з внутрішнього життя Рідної Школи висловили також здивування, як це можливо, що і досі на чільних постах Рідної Школи находяться особи, що себе не очистили із зроблених їм публично у пресі закидів дуже важкої моральної натури; підписавші цю заяву особи стояли на становищі, що *інтерес установи* вимагає остаточного вияснення і зліквідування цих закидів. Між особами, що підписали відзив були: д-р Іван Макух, б. секретар внутрішніх справ ЗУНР, довголітній вибранець народу до парляментарних тіл, людина хіба усім відома з хрустальної чистоти характеру та доброї волі у громадянських справах; далі підписали: д-р І. Новодворський, я нижче підписаний і селянські рідно-шкільні діячі пп. Андрій Гривняк, Іван Кузач, Іван Гушул і Микола Цюкенда. Правдою є далі, що ні д-ра Івана Макуха ні других названих осіб п. О. Макарушці не вдасться понизити в опінії загалу, та що підносити закиди щодо злої волі п. Макарушка не має права так довго, поки він сам перед судом (громадським чи офіційним — все одно) не докаже своєї невинности.

2. Не є правдою, що поведінка осіб, які рішилися видвигнути публично справу із загибіллю майна Рідної Школи (крім фондації Бучацького пропала ще каменица при вул. Ганнера) є „варварське і неетичне“, зате є правдою, що тільки занепадом етичних засад у веденні громадських справ можна вияснити факт, що справа ця і досі не зліквідована.

3. Не є правдою, що порушуючи повищу справу названі особи (письменно, а я ще окремо устно) підкопували моральний престіж Товариства, зате є правдою, що винуватці пропажі майна Рідної Школи нанесли Товариству не тільки величезну матеріяльну шкоду у вартости двох великих камениць, але й захитали кредит Товариства як в краю так за океаном. Такою думкою і руководилися ті, які справу цю знову видвигнули на зборах Рідної Школи.

4. Не є далі правдою, що особою, яка мала право розпоряджатися польськими марками, узисканими з продажі преціозів Бл. п. Бучацького, був пок. голова п. Гладишовський, зате є правдою, що згідно з ухвалою Гол. Управи Рідної Школи грішми тими розпоряджали і за них відповідали спільно пок. голова з д-р О. Макарушкою; не вдасться отже п. Макарушці всю вину тепер скинути на пок. д-р Гладишовського, який не має змоги себе боронити.

5. Не є далі правдою, що заміна в р. 1921 польських марок на безвартісні і на біржі від 1919 р. не нотовані царські рублі „не була“ — як пише п. Макарушка — „непською калькуляцією“, зате правдою є, що ця трансакція була з фінансового боку таким абсурдом, якого не мав права допуститися не то відповідальний завідувач чужого (ще до того громадського) майна, але навіть приватна особа відносно власного майна.

6. Не є правдою, що згадані уже, на думку п. Макарушки люди „злої волі“ своїми виступами „калять добру память покійного голови Рідної Школи, який і т. д.“, зате є правдою, що ані ніхто з підписавших згадану декларацію громадян (можна перевірити; декларація передрукована у „Громадському Голосі“ ч. 27), ані ніхто з осіб, що на зїзді цю справу устно піднесли, не згадав ні прямо, ні навіть посередно пок. д-р Гладишовського; далі правдою є, що першим, який це зробив устно на зїзді був проф. О. Терлецький, а письменно вину за продажу фондації скинув на д-р Гладишовського оце вперве сам д-р О. Макарушка, своєю заявою в „Ділі“ (не дивлячись на всі улесливі слова на адресу покійного).

У Львові, дня 3. липня 1929 р.

З пошаною *д-р Карло Коберський.*

II.

До Високоповажаного Пана Редактора „ДІЛА“ у Львові.

Згідно з постановою обовязуючого закону прошу в найближчому числі, тими самими черенками й на тому самому місці надрукувати *спростування* „Листу до редакції“. Пояснення одної містерії в інтересі „Рідної Школи“ — п. д-ра О. Макарушки.

Неправдою є, що стипендійна фондація ім. Бучацького є „містерією“. Зате *правдою є*, що ця фондація була реальним майном, привезеним п. д-ром Макарушкою в грудні 1920 р. з Дрогобича до Львова, яке складалося із золотої бранзолети із шафірами і брилянтами, золотої бранзолети ланцюшкової, дамського годинника золотого з кокардою, окрашеного брилянтами, брилянтової шпильки до краватки з чорною перлою, золотого ланцюшка дамського до годинника з брилянтом, золотої брошки з рантами, бутонів у золотій оправі, золотої 100-коронівки, і 10 зол. 20-коронівок, зол. обручок, 40 срібних ложок, ложочок і ножів і т. п. — все те було реальною стипендійною фондацією і стало в містичний спосіб купкою безвартісного паперу.

Неправдою є, що ту біжутерію „казав негайно голова Т-ва оцінити, а що в тих часах золото, зберігане в приватних інституціях, підлягало реквізиції, зглядно примусовій продажі на потреби держави, постановила Гол. Управа Р. Ш. те золото продати“. Зате *правдою* є, що дорогоцінности привіз п. Макарушка в грудні 1920 р., оцінено їх 21 січня 1921 р. Президія Гол. Управи ухвалою з 11 квітня 1921 р. рішила продати дорогоцінности, *колиб гроші за них одержані можна було умістити на люкративний інтерес*. 31. травня 1921 р. продано дорогоцінности за 550.000 п. м., що й одобрила Президія Г. У. ухвалою з 2 червня 1921 р. Дня 6. червня 1921 р. уповажнила Президія Г. У. голову Т-ва і п. д-ра Макарушку до купна за ті гроші дому при *вул. Яківській ч. 45.* і до підписання контракту, а вони повідомили 13. червня Президію, що камениці не купили, а *16. червня 1921* р. поставили Головну Управу перед доконаний факт купна за всі гроші царських рублів, *без рахунку*, у кого й по якій ціні набуто ті рублі на стипендійний фонд ім. Бучацького.

Неправдою є, щоб „тоді відбувалася успішно офензива Врангля, а з нею йшли царські рублі вгору“, — зате *правдою* є, що 12. жовтня 1920 р. підписано прелімінарний мир між СРСР і Польщею, в листопаді 1920 р. зліквідовано Врангля й усі надії на люкративність царських рублів, 18. березня 1921 р. підписано ризький трактат і між 13—16 червня 1921 р. закуплено царські рублі на стипендійну фондацію ім. Бучацького в надії на люкративність інтересу.

Неправдою є, що царські рублі купив голова Т-ва за всі марки в надії, що вони підуть ще дальше вгору, зате *правдою* є, що президія Гол. Упр. уповажнила пп. голову й д-ра Макарушку до купна камениці — не царських рублів, яких не нотовано на біржі і що до їх повного обезцінення не було 13. червня 1921 р. найменшого сумніву, далі *правдою* є, що дальшого уповажнення до розпорядження грішми пп. голова і д-р Макарушка не дістали, і, згідно з останньою постановою Головної Управи перед купном рублів, бл. п. голова і д-р Остап Макарушка а після смерти бл. п. голови п. д-р Остап Макарушка за ці гроші в повній їх валюті перед „Рідною Школою“ відповідає.

У Львові, 2. липня 1929.

Антін Крушельницький.

III.

Заява д-ра Остапа Макарушки.

В справі фондації ім. Бучацького зложено вже перед кількома літами окрему провірочну комісію в „Рідній Школі“ і та комісія на основі самих актів, навіть не розпитуючи мене про ніщо устно, дійшла була до справедливого переконання, що та Головна Управа, яка в 1921 р. мала нічого **свідомо** не зробила, щоб некореалізувати фондацію, ані не хотіла ... ність згаданої фондації не вчинила ані не хотіла

вчинити. Висліди праць комісії були проголошені на Загальних Зборах Товариства і подані до публичного відома в пресі.

Однак тільки длятого, що ту саму справу видвигнено тепер наново, теперішня Головна Управа зложила ще раз комісію і тому я заявляю, що на інвективи поодиноких осіб чи преси в тій справі вже більше ані словом відповідати не буду, але спокійно буду вижидати проголошення висліду праці комісії.

Як здисциплінований громадянин, я, працюючи в „Рідній Школі", деколи з малими перервами, від 1895 р., ніколи не йшов в розріз з волею й порученнями Головної Управи Товариства. **Які** поручення в справі фондації я мав виконати, а **які** я виконав і **як** я їх виконав — про це все можна кожному легко довідатися з документів Товариства: я привіз з Дрогобича біжутерію, передав її з документами Голові Товариства і був свідком їх дуже подрібної оцінки заприсяженими знавцями, при чому ці останні зізнали й підписали акт оцінки.

Чому Головна Управа, яка складалася з **вісімнацятьох** осіб, а не тільки з Голови і з мене постановила не тримати золота, а продати за польські марки і відтак купити іншу валюту, це пояснив я по своїй найліпшій совісти і памяти в Листі до Редакції „Діла" в 142 ч. з ц. р. Тому, що я не фінансіст, не хотів я брати ані не брав участи в продажі і купні, але й з обуренням мушу відперти рішучо твердження, мов би я „всю вину тепер скидав на покійного голову Товариства, який не має змоги себе боронити". В Листі до Редакції „Діла" я з натиском підкреслив це, **що в тій справі ніхто не винен** і тільки тому, щоби чесної памяти Покійника вже більше не нарушувано, я й помістив згаданого Листа в „Ділі". Своєї „невинности" боронити в тій справі я не потребую, бо на те є документи в Товаристві!

Чому **саме тепер** і **саме до мене** присікаються деякі особи — це для мене не є „містерією" і про це знає багато наших людей у Львові.

Вкінці заявляю, що п. д-ра Карла Коберського я не знав і не знаю і в свойому Листі до Редакції „Діла" я про нього ні одним словом не згадував та випадково ані його ані згаданих ним в отсім його письмі осіб я не мав на думці. Щойно з письма д-ра К. Коберського довідуюся, що до осіб, які тепер ведуть наступ на „Рідну Школу", зачислив д-р К. Коберський також і себе й цілий ряд громадян, не знаю, чи з їх відома. Зрештою нашому загалові аж надто добре відомо, хто й з яких понук виступає тепер так завзято, не перебираючи в засобах проти „Рідної Школи" і проти тих осіб, що тепер в „Рідній Школі" працюють.

Щож торкається спростування дир. А. Крушельницького, то до повищих своїх виводів у звязку з листом д-ра К. Коберського і колишнього свого листа до Редакції — не маю тепер що додавати. Листа до Редакції „Діла" в ч. 142 написав я з памяти, не заглядаючи до документів в „Рідній Школі", — це вже зробить провірочна комісія, — тож не дивниця, що по 8 літах я міг легко забути, чи біжутерію привіз я **в груднї** 1920 р чи в **січні** 1921, чи її оцінено в грудні чи в січні, зрештою це неважне, бо преціњ оцінено її по тій вартости грошей, яку вартість в дні оцінки гроші мали. Таксамо з памяти вказав мені один **історик**, що як куплено за марки рублі, то саме тому, що тоді йшла офензива Врангля і т. д. Додам ще хіба тільки отсе: Д-р Кость Левицький, що належить до теперішньої провірочної комісії для справи фондації, сказав мені 4. липня ц. р., що завізвані перед комісію дир. А. Крушельницький і д-р К. Коберський до устного зізнання, не хотіли нічого зізнавати, а тільки заявили, що свої зізнання пришлють комісії до 8 днів на письмі. Тим і проволікається дуже праця комісії. Проф. Терлецький Омелян і я зізнавали перед комісією тому 2 тижні.

У Львові, дня 5. липня 1929.

Д-р Остап Макарушка.

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 8-го липня год. 8·15 веч. виступ театру „Qui pro quo": „Чи Анна — панна?"

Вівторок, 9-го липня, год. 8·15 веч. виступ театру „Qui pro quo": „Чи Анна — панна?"

Малий Театр:

Понеділок 8-го липня, год. 7·30 веч. „Ловець тіней". Виступ А. Венгерка і Любенської.

Вівторок, 9-го липня, год. 7·30 веч. „Ловець тіней". Виступ А. Венгерка. і Любенської.

Кіна.

„Апольо": Ґрета Ґарбо у фільмі: „Лихвар кохання" (Ґеста Берлінґ).

Кольосей: Дольорес (Д. Костельо) і Пачкарі (Дуґл. Фейрбенкс).

„Лев": „Амор на лещетах" (Гарі Лідтке).

„Люна": „Та, що продалася".

Марусенька: Яннінґс у фільмі: Портієр готелю „Атлянтік".

Оаза: Скитання кн. Трубецької.

Пан: Невільники моря.

„Палляс": Її перший поцілуй.

Пасаж: Червоний пірат. Цирк Ренц.

„Утіха": Золота лелія. (Біллі Дов.)

„Химера": При звуках танґо.

„Фатаморгана": Маска сміху (Льон Чаней).

Програма радіо.

Понеділок 8-го.

Берлін (418). 17·00 Концерт 22·30 Капеля баден.

Париж (1725). 21·15 „Заза".

Льондон (358). 16·15 Музика з готелю Сесіль.

Відень (516,3). Програма для молоді. 19·10 „Віденські премієри".

Прага (341,7). 16·30 Концерт з Братислави. 19·05 Популярний концерт з Брна.

Штутґарт (360). 16·15 Концерт радіоорхестри.

Франкфурт (390). 20·15—22·15 Концерт зі Штутґарту.

Міляно (501). 20·30 Трансмісія оперетки.

Будапешт (550). 20·30 Міжнародній концерт.

Москва (1481). 19·00 Концерт музики заходу. 22·55 Кремлівські куранти.

Харків (1304). 16·00 Муз. поранок 17·00 Камерний концерт. 19·30 Трансмісія з харківської опери.

Варшава (1411,7). 17·25 Міжнародня охорона меншостей, реф. С. Папроцький.

Познань (334,8) 18·00 Пополудневий концерт.

Копенгага (281). 20·00 Композиторський концерт Ерка Мелартіна.

Вівторок 9-го.

Берлін (418). 17·30—18·30 Легкий концерт капелі Аркаді Флято. 20·00 „Гокус-покус", 3 акти з прольогом.

Париж (1725). 13·30 Симфонічний концерт. 16·45 Концерт. 19·35 Авдиція Пате. 21·00 Концерт.

Льондон (358). 19·45 Концерт радіоорхестри. 21·40 Концерт.

Відень (516,3). 19·05 Концерт квартету Розе. 21·30 Концерт робітн. клюбу мандолиністів.

Прага (341,7) 19·05 Орхестра. 20·00 Концерт. 21·00 Пісні. 21·30 Форт. соло 22·30 Музика до танцю.

Штутґарт (360). 22·00 Концерт. 22·45 Популярний концерт з Фрибурґа.

Франкфурт (390). 16·15—18·00 Концерт радіоорхестри. 22·15 Швайцарські пісні.

Гамбурґ (372) 20·00 Концерт солістів.

Міляно (501). 20·30 „Травята", опера Верді.

Будапешт (550). 12·10 Дзвони з університетської церкви. 17·15 Концерт легкої музики.

Москва (1481). 15·30 Народня музика. 20·00 Нар. концерт. 22·55 Кремлівські куранти.

Харків (1304). 9·00 Робітничий концерт. 10·00 Популярний концерт. 19·30 Народній концерт.

Варшава (1411,7). 16·30 Програма для дітей. 18·50 Легка музика.

Познань (334,8). Трансмісія з Великого Театру: „Аїда".

Копенгага (281). 12·00 і 20·00 Ратушні дзвони. 21·30 Нова оперетова музика.

ОГОЛОШЕННЯ

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича.

С т р и й:

9.VII. Базар

10.VII. Чесна Сузанна.

На зимовий сезон театр остає стало в Тернополі, саля „Міщанського Братства".

Вписи до жіночої фахової школи С. С. Василіянок у Львові, вул. Длуґоша 17. на рік 1. і 2. тревати будуть через цілі ферії. Наука зачнеться 4. вересня ц. р. 11 3—3

Науку килимкарських виробів уділяють СС. Василіянки у Львові, вул. Зибликевича 30. За 3 місяці можна вже дістати платне заняття в тім самім заряді. Ближчі інформації дає Заряд устно і письменно. 11 а) 3—3

Швальня при фаховій школі С. С. Василіянок у Львові, вул. Длуґоша 17, буде відкрита через цілі ферії. Приймається замовлення на виправи для жінок і мущин також шиття церковних риз. Також повідомляється що заряд купив машину до вишивання і приймає поодинокі річи до вишивання. 11 б) 3—3

Старшина Сокола-Батька складає подяку Вп. п. Меценасови Володимирови Бемкови знаному сподвижникови сокільського руху в Бережанщині, за щедрий дар 10 дол. на викупно „Українського Городу" і 10 зол. на пресовий фонд „Сокільських Вістей". — За Старшину Микола Заячківський голова С-Б.

На „Рідну Школу" зложили в золотих: Стевчак Іван Львів замість запрошень про своє вінчання з п. Софією Пронівною, що відбудеться в Бориславі 14.VII. ц. р. 20; з нагоди повітрульних зїздів в акад. гімн. у Львові на руки п. ради. Ко..... учасники зїзду 8.-30 на руки п. дир. Макарушки 90; Відділ Взаїмної Помочі українського учительства в Раві Руській місто в ..... на домовину бл. п. Евгенії Молодовець 20. За повищі датки складає щиру подяку Головна Управа „Рідної Школи".

Освітний конгрес з нагоди 60-ліття Товариства „Просвіта" відбудеться невідклично у днях 22—24.IX. 1929 р. у Львові. Звертається увагу всім референтам, щоби були готові зі своїми рефератами. — Конгресовий Комітет. 63 1—6

Ширіть наш часопис!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

НОТАРІЯЛЬНИЙ конципієнт референт спадковий, табулярист глядить посади. Листи слати до Адм. Діла „Нотар". 4 5

500 ДОЛ. вложу в добре проспоруюче підприємство, причім міг би я обняти посаду, найрадше касієра. Оферти ласкаво слати до Адм. „Діла" під „Готівка". 46 2-2

ВПИСИ щодня: на вакаційний курс крою. Концесіонована Школа Шиття і Крою **М. Козловська, Львів, Академічна 22.** Початок курсу — серпень. Для кандидаток з провінції інтернат. 48 2-2

ВСІЛЯКІ годинникарсько-юбилєрські роботи виконує найстаранніше Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 1366 а) 56—7

ГОДИННИКИ тільки найсвіжіших фабрик прецизійні продає за готівку і на сплати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма Іван .....ельтен... [illegible] 185-7

СКЛЕП споживчий до ре... ....ерукочий в середмістю Львова на продаж. Адм. „Діла" „Склеп". 33 2-2

ХТО з маючих в краю або в Америці, або інституцій банкових вложив би 5000 дол. амер., також більше, в угleвий промисл. Амортизація капіталу в протягу одного року. Зиск по експльоатації коло двох міліонів зол. Інтерес надається для нашої кооперації. Тільки поважні зголошення до адміністр. „Діла" під „Організатор". 39 2-3

ДО ВИНАЙМУ 2 комнати з кухнею. Господар Семен Бойко, Дора. 59

ЛІЖКО кухонне 15 зол. Сіткове 40. Скринкове тапіцероване 50. Умивальні 5. Дротяні **Вклади** 27. Матераци 3 подушки 30 зол. **Волосінні** 75. **Отамани** гобелінові 55. **Канапки** розкладані 45. **Буфалки** розкладові 45. **Ліжко** мосяжне 200 золотих. **ЗАКС**, Лідого 6. 426 2-6

ГЛЯДАЮ 2—3 покої на кушнірську робітню Може бути покій і кухня в середмісті. Зголошення: Городецька 97; робітня футер. 43 2-2

В ДОРІ 100 м. від залізничого двірця до винайму вілля з 16 умебльованими кімнатами. Винаймається також поодинокі покої. — Зголошення на адресу: Василь Бахмат, Заріче п. Делятин. 18 4—4

З БОГАТИМ культурним Українцем, Американцем, або старшим кавалером, на високім становиську познайомиться чесна, самостійна, здорова, інтелігентна, пристойна, працьовита, не бідна жінка. Гунькевич. Poste restante Стрий. 40 2 2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст недуг легенів, серця і жолудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

432 Пересвітлення Рентґеном. 5—24

МЕБЛІ СТИЛЕВІ першорядних виробів по дуже приступних цінах поручає фірма

БРИК І ҐРИНЕР

Львів, Ягайлонська ч. 24.

Тел. 21-76 (біля кіна Марусенька). 7. 5-4

ШКЛО віконне, іспектове, орнаментове, дахове з дротяною сіткою. **Зеркала і шліфовані шиби,** найдешевше в точних вимірах.

— Гуртівня шкла і фабрика зеркал —

І. ОСТЕРМАН Львів, Ягайлонська ч. 4 Тел. 17-57. 30

Хінсько-срібне столове накриття гладке і фасонове продає найдешевше

„ДОСТАВА"

у Львові, вул. Руська ч. 20, в Перемишлі, Ринок ч. 23, в Тернополі, вул. Пілсудського ч. 6.

2290

ЛІЖКО патент. залізне „Патент" з матерацом ... має ... **30 зол.** ... провінцію ... по одержанню задатку. Фабрика **ЗАКС** Львів, Лідого 6.

42

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.